SAIMNIEKA VĀRDS

SIA «PREIĻU SAIMNIEKS» INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

WWW.PREILUSAIMNIEKS.LV

2017. GADA MARTS

Nr. 3 (104)

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET:

- *apkures maksājumi februāra norēķinu periodā;*
- *kāpņu telpu remontdarbi daudzdzīvokļu mājās;*
- *racionāla ūdens resursu apsaimniekošana;*
- *atkritumus nevajadzētu dedzināt;*
- *lauksaimnieki var pieteikties plēvju izvešanai.*

Nomainīts kanalizācijas tīkla posms

No N. Rancāna ielas 2. mājas iedzīvotājiem SIA «Preiļu saimnieks» Avārijas dienestā ik pa laikam tika saņemta informācija par kārtējo kanalizācijas noplūdi. Lai šo problēmu atrisinātu, marta vidū tika veikta kanalizācijas ievada nomaiņa apmēram septiņu metru garumā.

SIA «Preiļu saimnieks» plāno veikt ūdensvadu un kanalizācijas tīklu atjaunošanu visam N. Rancāna ielas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju mikrorajonam, līdzīgi kā pagājušajā gadā tīkli jau tika atjaunoti Celtnieku ielas daudzdzīvokļu māju mikrorajonā. Komunikāciju tīkli N. Rancāna ielas mikrorajonā kalpo vairāk nekā 50 gadus, daudzviet vecās čuguna caurules ir kritiskā stāvoklī. Avārijas stāvoklis N. Rancāna ielas 2. mājā apliecina šīs situācijas nopietnību, jo veco kanalizācijas caurules posmu nācās nomainīt pēc iespējas ātrāk, negaidot, kamēr notiks iepirkuma procedūra par tīklu nomaiņu visam mikrorajonam.

No leģionāru slimības var pasargāties

Izskanējušas ziņas par legionelozes jeb leģionāru slimības parādīšanos dažās Latvijas pilsētās. Apsaimniekotājs SIA «Preiļu saimnieks» norāda, ka karstā ūdens temperatūra ir plus 55 grādi pēc Celsija daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltummezglos, kur tos iedzīvotāji paši neregulē.

Dabā legionellas sastopamas saldūdens ūdenskrātuvēs – ezeros un upēs. No dabiskās vides tās var iekļūt ūdensapgādes sistēmās. Legionellām labvēlīgi augšanas apstākļi veidojas stāvošā un remdenā ūdenī. Īpaši tās vairojas ūdenī no plus 20 līdz plus 45 grādiem aukstā un karstā ūdens tvertnēs, cauruļvados ar nelielu ūdens plūsmu vai stāvošā ūdenī, piemēram, dzīvokļos, kur reti tiek izmantoti krāni vai dušas vai kur ūdeni atsāk lietot pēc ilgāka pārtraukuma. Ja temperatūra ūdensvadā tiek turēta virs 50 grādiem, tad baktērijas iet bojā. Riska objekti ir arī dziedniecības avoti un virpuļvannas, turku pirtis un saunas, tvaika kondensatori un dekoratīvās strūklakas.

No šās slimības sevi var pasargāt. No krāna tekošā aukstā ūdens temperatūrai jābūt zem 20 grādiem, bet karstā ūdens temperatūrai – virs 50 grādiem. Dušu galviņas regulāri ir jātīra, jādezinficē vai jāpatur verdošā ūdenī. Ikreiz pirms ūdens lietošanas pēc ilgstošas prombūtnes, tas dažas minūtes jānotecina. Reti lietojamie krāni laiku pa laikam ir jāskalo.

Leģionāru slimība ir reta pneimonijas forma, kas pirmo reizi tika konstatēta 1976. gadā pēc uzliesmojuma Filadelfijā, ASV, kara veterānu leģiona sanāksmē. No tā arī radies slimības nosaukums.

Lielā Talka notiks Zemes dienā – 22. aprīlī

Sestdien, 22. aprīlī, starptautiskajā Zemes dienā, visā Latvijā desmito reizi norisināsies Lielā Talka. Preiļu novada dome un SIA «Preiļu saimnieks» aicina ikvienu novada iedzīvotāju piedalīties talkā!

Talkas norise

Lielās Talkas norise šogad būs tāda pati, kā iepriekšējos gados, un katrs varēs izvēlēties savai dzīvesvietai tuvāko talkas vietu. Tuvākās talkošanas vietas varēs uzzināt interneta vietnē *talkas.lv*, bet sekojiet līdzi arī jaunākajai informācijai novada informācijas portālos *preili.lv* un *preilusaimnieks.lv*. Talkotāji talkas nories laikā tiks nodrošināti ar atkritumu maisiem, bet būtu vēlams ņemt līdzi savus darba rīkus (grābekļus, slotas, zāģus).

Lielajā Talkā savāktos atkritumus poligonos varēs nodot par velti, bet vietējai pašvaldībai būs jāsamaksā valsts obligāti noteiktais dabas resursu nodoklis. Par Lielās Talkas atkritumu maisu savākšanu un izvešanu pilsētā un novada pagasta centros gādās SIA «Preiļu saimnieks».

Talkas vietu un piesārņoto vietu reģistrācija

Ikviens brīvprātīgais talkotājs, iestāde, organizācija vai uzņēmums var rīkot savu talku kādas sabiedriskas vietas sakopšanai, to reģistrējot kartē interneta vietnē *talkas.lv.*

Šajā interneta vietnē īpašā kartē ikviens tiek aicināts atzīmēt piemēslotās vietas, kuras talkas dienā vajadzētu sakopt.

Lielās Talkas konkursi

Lielā Talka sadarbībā ar portālu TVNET aicina iestāties par tīru vidi un atmaskot «cūkas», ziņojot par dabas piecūkotājiem. Fotogrāfijas un video ar «cūku roku darbu» var sūtīt uz *cukas@co.tvnet.lv.* Iesūtītajiem materiāliem jāpievieno vieta un laiks, kur notikušais fiksēts. Iesūtītā informācija tiks publicēta, un 1. vietas ieguvējs tiks pie 100 eiro dāvanu kartes, bet 2. un 3. vietas ieguvēji saņems dāvanu karti 50 eiro vērtībā.

No 22. marta līdz 30. jūnijam Lielā Talka ir izsludinājusi konkursu «Latvijai būt zaļai!». Konkursa uzdevums ir sagatavot video par tēmu: «Kā pastāstīt citiem stāstu par Latviju kā zaļāko valsti pasaulē?» Video jābūt vienu līdz trīs minūtes garam, tajā jāparādās šādiem atslēgas vārdiem: *Latvia, green, magnetic, destination, welcome*. Katras valsts dalībnieks video var sagatavot savā valodā, tam nav obligāti jābūt latviešu valodā, taču nepieciešami angļu subtitri. Svarīgs ir vizuālais vēstījums. Labāko video autoriem tiks piešķirtas naudas balvas Latvijas apmeklējumam un zaļā skaistuma izbaudīšanai: 1. vietai balva 2000 EUR vērtībā; 2. vietai balva 1000 EUR, bet 3. vietai – balva 500 EUR vērtībā. Plašāka informācija par konkursu: *http://ej.uz/kayv.*

Vairāk informācijas par Lielās Talkas norisi Preiļu novadā pa tālr. 26438147 vai 26543047.

Uz tikšanos 22. aprīlī! Piedalies talkā!
Un rūpējies par vidi katru dienu!

Lielā Talka aicina līdzdarboties

Ikviens var palīdzēt veidot Latviju kā videi un cilvēka veselībai labvēlīgu valsti ar augošu ekonomiku un augstu dzīves kvalitāti. Būtu jāpanāk, ka šāda virzība būtu viena no valsts prioritātēm, kas dotu priekšroku tām aktivitātēm, saimnieciskai darbībai, izglītībai, zinātnei un pašvaldību attīstības plāniem, kas veicina mērķtiecīgu šo mērķu sasniegšanu. Latvijas tēlu ārvalstīs jāveido kā zaļu, veselīgu un ekoloģisku valsti.

Ko tas nozīmē – būt zaļākajai valstij pasaulē?

✓ Tas nozīmē katrā cilvēkā iedēstīt atziņu, ka tikai veselā, maksimāli tīrā vidē, ir iespējams saglabāt labu veselību.

✓ Laba katra cilvēka veselība nozīmē veselas nācijas veidošanos – tas ir priekšnoteikums, lai cilvēks pilnvērtīgi varētu dzīvot un īstenot dzīvē savus mērķus, līdz ar to valstij ir arvien vairāk sasniegumu dažādās nozarēs, tajā skaitā sportā, zinātnē, mākslā, uzņēmējdarbībā, valsts pārvaldē.

✓ Tas nozīmē apzināties, ka viss, ko patērējam, nonāk vidē un no tās atpakaļ pie cilvēka, pie mūsu bērniem un mazbērniem.

✓ Tas nozīmē valsts politikas, pašvaldību, nevalstisko organizāciju, visu iedzīvotāju apliecinātu vēlmi šādus mērķus sasniegt un saskaņot savu darbību ar izvēlēto mērķi.

Mēs vēlamies:

✓ lai Latvijas iedzīvotāji būtu veseli, uzņēmīgi un spēcīgi, lai no mūsu valsts būtu aizvien vairāk pasaules līmeņa uzņēmēju, sportistu, mākslinieku un zinātnieku, jo tikai veselā miesā var mājot vesels gars;

✓ lai ekonomika plauktu un attīstītos, bet ar gudru un ilgtspējīgu attieksmi un jaunām tehnoloģijām. Šajā gadsimtā tas ir iespējams arī dabai draudzīgā veidā;

✓ lai pasaules valstis vēlētos importēt no Latvijas ekoloģisko produkciju tieši tās augstās kvalitātes dēļ (pārtika, inovācijas, mēbeles u. c.), lai Latvijā attīstītos aktīvā atpūta, ekoloģiskā lauksaimniecība, zinātne, preventīvā veselība, veselības tūrisms un citas nozares; Latvijas digitalizācija;

✓ lai Latvijas zaļais tēls palīdz Latvijai kļūt bagātai un tās iedzīvotājiem kļūt pārtikušiem un lepniem par savu valsti;

✓ lai ikviens Latvijas iedzīvotājs lepotos ar šādu Latviju un ar to, ka ir tās pilsonis;

✓ lai pēc iespējas vairāk latviešu atgrieztos Latvijā, kas kļūtu par lielo iespēju zemi mums un mūsu pēcnācējiem.

Lai veselīga uz zaļa Latvija ir mūsu pastāvēšanas identitāte, mūsu PATIESAIS VEIKSMES STĀSTS.

Ja esi par šādu Latviju – līdzdarbojies!
www.talkas.lv

Apkures maksājumi februāra norēķinu periodā

Šā gada februāra norēķinu periodā maksa par vienu kvadrātmetru apkurināmās platības Preiļu iedzīvotājiem ir par 9,6 % zemāka nekā tā bija šā gada janvāra norēķinu periodā. Tam par iemeslu ir nedaudz augstāka gaisa temperatūra un līdz ar to mazāks siltumenerģijas patēriņš, kā arī nedaudz īsāks apkures norēķinu periods, norāda SIA «Preiļu saimnieks» Siltumapgādes daļa.

Vidējā maksa par siltumenerģiju – 1,393 EUR/m²

Pie AS «Latvijas Gāze» noteiktās dabasgāzes tirdzniecības cenas 192,09 EUR par tūkstoš normālkubikmetriem dabas gāzes kopējais siltumenerģijas tarifs februārī Preiļos ir 54,29 EUR/MWh bez PVN.

Apkopotā informācija liecina, ka vidējā maksa par apkurināmās platības vienu kvadrātmetru iedzīvotājiem, kuri siltumenerģiju saņem no Liepu, Celtnieku un Pils ielu katlumājām, februārī ir 1,393 EUR/m² ar PVN, bet siera rūpnīcas mikrorajona iedzīvotājiem 1,47 EUR/m² ar PVN. Ja apskatām katras katlumājas apkalpojošās teritorijas atsevišķi, tad vidējā maksa par apkuri februāra norēķinu periodā ir šāda: Liepu ielas katlumāja – 1,338 EUR/m², Pils ielas katlumāja – 1,911 EUR/m², Celtnieku ielas katlumāja – 1,372 EUR/m² ar PVN.

Februāra norēķinu periods par apkuri ir 28 dienas (no 27.01.2017. līdz 23.02.2017.). Vidējā diennakts gaisa temperatūra šajā periodā bija mīnus 3,28 Celsija grādi, tātad par 1,04 Celsija grādiem siltāka nekā šā gada janvāra norēķinu periodā. Tā kā vidējā gaisa temperatūra bija mazliet siltāka un apkures periods nedaudz īsāks nekā janvāra norēķinu periods, apkurei tika patērēts mazāks siltumenerģijas daudzums un tādēļ samazinājās arī apkures maksājums.

Remontdarbi palīdz ietaupīt

Renovēto māju iedzīvotāji par apkuri maksā ievērojami mazāk nekā vidēji pilsētā. Maksa par apkuri Preiļu renovētajās mājās februāra norēķinu periodā ar PVN ir: Rēzeknes iela 36 – 0,437 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 8,72 EUR ar PVN), Liepu iela 9 – 0,474 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 9,53 EUR ar PVN), Liepu iela 28 – 0,577 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 11,10 EUR ar PVN), Rēzeknes iela 32 – 0,603 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 8,36 EUR ar PVN), Liepu iela 24 – 0,608 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 6,44 EUR ar PVN), Liepu iela 12 – 0,609 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 11,66 EUR ar PVN), Liepu iela 21 – 0,664 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 7,95 EUR ar PVN), savukārt siera rūpnīcas mikrorajonā Daugavpils ielā 72 – 0,36 EUR/m² (maksa par cirkulāciju vienam dzīvoklim 13,65 EUR ar PVN).

Viszemākie apkures rēķini ir pilnībā renovētās mājās, taču arī dažādi citi ēkas siltumnoturības uzlabošanas pasākumi, piemēram, siltināti bēniņi, pagrabs un cokols, siltinātas iekšējās caurules, ielikti PVC logi koplietošanas telpās u.tml. kaut nedaudz, bet tomēr samazina apkures maksājumu.

Apkures sezona tuvojas noslēgumam

Apkures perioda sākuma vai beigu datumu var noteikt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība. Iepriekšējos gados apkures padeve pilsētā tika pārtraukta aprīļa otrajā pusē.

Apkuri iespējams pārtraukt ātrāk, SIA «Preiļu saimnieks» Siltumapgādes daļā iesniedzot mājas vecākā iesniegumu vai savācot vairāk par pusi mājas dzīvokļu īpašnieku parakstu, kuri ir vienojušies par apkures pārtraukšanu. Apkure tiek pārtraukta iesniegumā norādītajā datumā.

Dzīvokļu kopības lēmums ir saistošs ikvienam dzīvokļa īpašniekam, ja «par» balsojuši vairāk nekā puse no mājā esošajiem dzīvokļu īpašumiem.

	2016. gada februāra apkures periods (28.01.2016.—25.02.2016.)	2017. gada februāra apkures periods (27.01.2017.—23.02.2017.)
Norēķinu periods par apkuri	29 dienas	28 dienas
Vidējā gaisa temperatūra norēķinu periodā	plus 1,56 Celsija grādi	mīnus 3,28 Celsija grādi
Kopējais siltumenerģijas tarifs (bez PVN 12 %)	54,29 EUR/MWh	54,29 EUR/MWh
Vidējā maksa par kvadrātmetru (ar PVN 12 %)	1,089 EUR/m²	1,393 EUR/m²

Kāpņu telpu kosmētiskais remonts Liepājas ielas 40. mājā un Kooperatīva ielas 2. mājā

Liepājas ielas 40. mājas un Kooperatīvas ielas 2. mājas dzīvokļu īpašnieki apsaimniekošanas līdzekļu uzkrājumu lēmuši izlietot kāpņu telpu kosmētiskajam remontam.

Liepājas ielas 40 mājā patlaban viena no kāpņu telpām izremontēta. Iedzīvotāji tai izvēlējušies gaišu krēmkrāsu un apmetuma veidu «biezpiens», kā to dēvē ražotājs. SIA «Preiļu saimnieks» Remontu un celtniecības daļas speciālisti jau sākuši darbu otrā kāpņu telpā. Kāpņu telpās nomainīti vecie logi ar mūsdienīgiem PVC logiem, nokrāsotas kāpņu margas, uzstādīti elektriskā apgaismojuma sensori, nomainītas otrās ārdurvis. Pie reizes mājai iztīrītas arī lietus ūdens notekcaurules.

SIA «Preiļu saimnieks» Remontu un celtniecības daļa akcentē veiksmīgo sadarbību ar Liepājas ielas 40. mājas vecāko. Jau ieplānots arī nākamais darbs – ielikt jaunu segumu abām kāpņu telpu ieejām, bet jau maijā varētu veikt cokola apmetuma remontu.

* * *

Kāpņu telpu kosmētiskais remonts notiek arī **Kooperatīva ielas 2. mājā.** Pirms krāsošanas sienām noņemts vecais krīta apmetums un aizdarītas plaisas. Kāpņu telpās uzstādīti PVC logi, kas kaut nedaudz, bet tomēr samazinās mājas kopējo siltumenerģijas patēriņu. Mājai ir piecas kāpņu telpas, un iedzīvotāji pagaidām vēl vienojas par to krāsām. Remonta laikā tiks atjaunots arī kāpņu margu un iekšējo kāpņu telpu durvju krāsojums, kā arī uzstādītas jaunas pastkastītes.

Remontu vajadzību daudzdzīvokļu mājām ir daudz, bet kuras no tām ir prioritāras un visvairāk nepieciešamas, kopīgi jāizlemj mājas dzīvokļu īpašniekiem, ja vien viņi ir gatavi kolektīvai sadarbībai. Daudzdzīvokļu māja ir visu dzīvokļu īpašnieku kolektīva atbildība. SIA «Preiļu saimnieks» dzīvokļu īpašniekiem mājokļu apsaimniekošanā vienmēr palīdzēs rast labāko risinājumu.

Liepājas ielas 40. mājā viena no kāpņu telpām jau izremontēta, darbs turpinās otrā.

Kooperatīva ielas 2. mājas kāpņu telpās uzstādīti PVC logi, sienām noņemts vecais krīta apmetums, aizdarītas plaisas un turpinās sienu krāsošana.

SIA «Preiļu saimnieks» Ūdensapgādes un kanalizācijas daļa racionāli apsaimnieko ūdens resursus

Savu ikdienas dzīvi bez ūdens nemaz nav iespējams iztēloties – katru dienu mēs dzeram, gatavojam ēdienu, mazgājamies, ūdens nepieciešams, lai saražotu daudzas ikdienā nepieciešamas preces. SIA «Preiļu saimnieks» Ūdensapgādes un kanalizācijas daļa nodrošina visus ūdensapgādes posmus: ūdens ieguvi no artēziskajiem urbumiem un dzeramā ūdens sagatavošanu, tā piegādi patērētājiem un notekūdeņu novadīšanu un attīrīšanu. Ūdensapgādes un kanalizācijas daļa apkalpo ūdens apgādes sistēmas ārējos tīklus un nodrošina ūdens padevi līdz ievadiem gala patērētāju ēkās Preiļu pilsētā un Līču un Aizkalnes lauku teritoriju centros.

Sagatavo teicamas kvalitātes dzeramo ūdeni

Preiļos centralizētajai ūdensapgādei tiek piegādāti vienīgi pazemes ūdeņi. Pilsētā darbojas viena sūkņu stacija (Rēzeknes ielā), kas visu pilsētu nodrošina ar dzeramo ūdeni. Dzeramais ūdens tiek iegūts no četriem artēziskajiem urbumiem, kuru dziļums ir 35 līdz 50 metri. Šāds ūdens ir tīrāks un veselīgāks, nekā, ja tas tiktu ņemts no atklātas ūdenstilpes.

Latvijas ģeoloģisko īpatnību dēļ dziļurbumos iegūtajā ūdenī ir samērā augsta dzelzs koncentrācija. Dzelzs klātbūtne dzeramajā ūdenī nav kaitīga veselībai, taču kopā ar kalciju un magniju tā izraisa ūdens «cietību», kas rada katlakmens nosēdumus sadzīves ierīcēs. Tādēļ pirms nonākšanas pie patērētājiem dzeramais ūdens tiek atdzelžots un filtrēts modernās, datorizēti aprīkotās atdzelžošanas iekārtās.

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem sistemātiski tiek veiktas dzeramā ūdens laboratoriskās pārbaudes. Tajās tiek kontrolēta duļķainība, krāsainība, pH līmenis, smaržas un garšas intensitāte. Mūsdienu prasībām atbilstošās iekārtas nodrošina, ka pilsētā patērētāji saņem normām atbilstošu teicamas kvalitātes dzeramo ūdeni.

Preiļu pilsētā lielākais ūdens patēriņš ir vakara stundās, vismazākais – naktī, bet ūdens aprite centrālajos tīklos notiek nepārtraukti un neapstājas ne brīdi.

Kvalitatīva notekūdeņu attīrīšana

No māju iekšējiem kanalizācijas tīkliem notekūdeņi nonāk centralizētās kanalizācijas sistēmas cauruļvados, pa kuriem tiek novadīti līdz attīrīšanas iekārtām. Preiļos ir deviņas kanalizācijas notekūdeņu pārsūknēšanas stacijas, ar kuru palīdzību kanalizācijas notekūdeņi tiek novadīti līdz attīrīšanas iekārtām.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtās nonāk nedaudz mazāk notekūdeņu, nekā tiek «pacelts» ūdensguves vietā, taču Preiļos vēsturiski komunikāciju tīklu sistēma veidota tā, ka daļa infiltrācijas (nokrišņu) notekūdeņu nonāk līdz attīrīšanas iekārtām, tādēļ pavasaros un lietus laikā tām ir lielāka slodze.

2016. gadā Rēzeknes ielas ūdens ņemšanas vietā tika iegūti 251 504 m^3 dzeramā ūdens, bet attīrīšanas iekārtās nonāca 352 480 m^3 notekūdeņu. Starpība veidojas pilsētas komunikāciju tīklu izbūves specifikas dēļ, kad attīrīšanas iekārtās nonāk arī daļa infiltrācijas (nokrišņu) notekūdeņu. Nokrišņu ūdeņu attīrīšana rada izdevumus, jo šis process maksā tikpat daudz kā sadzīves notekūdeņu attīrīšana. Tādēļ citās pilsētās tiek piemērota papildus maksa tiem iedzīvotājiem un komersantiem, no kuru īpašumiem un teritorijām lietus ūdens nonāk kopējā sistēmā.

Daļa tīklu – novecojuši

Pateicoties atjaunotajiem pilsētas maģistrālajiem tīkliem, lielas avārijas notiek retāk, taču problēmas visbiežāk sagādā tie daži posmi, kas palikuši neatjaunoti – dažviet daudzdzīvokļu māju mikrorajonos dzelzs caurules kalpo vairāk par 50 gadiem un, sevišķi savienojumu vietās, ūdens noplūde var sākties jebkurā brīdī. Attīstoties tehnoloģijām, ienāk jauni, izturīgāki un cilvēku veselībai nekaitīgi materiāli – polietilēna caurules, kuru kalpošanas laiks ir 50 gadu un tās saglabā augstu ūdens kvalitāti.

Lai mājokļos no krāna plūstu tīrs ūdens, arī iekšējiem ēkas pārvades tīkliem jābūt labā stāvoklī. Atsevišķās ēkās dzeramā ūdens kvalitāte diemžēl mazinās, kamēr tas nonāk patērētāju ūdens krānos. Vairums ēku kalpojušas vairākus gadu desmitus, un tikpat vecas ir arī to iekšējās caurules, un, ja netiks meklēti risinājumi to atjaunošanai, tad arvien biežāk nāksies saskarties ar nepatīkamām ūdens noplūdēm. Sevišķi tām mājām, kuru dzīvokļu īpašnieku biedrības plāno veikt ēkas komplekso renovāciju, der apsvērt ne tikai iekšējo siltumapgādes cauruļu nomaiņu, bet pievērst uzmanību arī ūdensapgādes un kanalizācijas cauruļu stāvoklim.

Veselīgs ūdens pieejams ikvienam

Pateicoties aizvadītajos gados veiksmīgi apgūtajiem Eiropas Savienības (ES) fondu līdzekļiem, visiem privātmāju iedzīvotājiem Preiļos ir iespēja izbūvēt pieslēgumus centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Diemžēl dažviet pagalmos vēl joprojām ir tualetes bez hermētiskā izbūvējuma un dzeramā ūdens akas, kas ir tikai dažus metrus dziļas un kuru ūdens tiek lietots uzturā, lai gan tā kvalitāte nav labvēlīga cilvēku veselībai.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM) tiek izstrādāti Ministru kabineta noteikumi «Par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu», kuros būs paredzēta obligāta prasība visiem kanalizācijas nosēdbedru apsaimniekotājiem noslēgt līgumu ar asenizācijas pakalpojumu sniedzēju par nosēdbedres izvešanu. Pilsētas iedzīvotājiem ekonomiski izdevīgāks risinājums ir pievienot savu īpašumu pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai. SIA «Preiļu saimnieks» daudzkārt ir aicinājusi pilsētas individuālās mājas ierīkot pieslēgumus kanalizācijas un ūdensapgādes tīkliem. Izmantojot centralizēto kanalizācijas sistēmu, sadzīves notekūdeņi nonāk attīrīšanas iekārtās, kas veicina tīras pilsētvides saglabāšanu.

Pagaidām pieslēgšanās pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem ir bez maksas un vienkāršotā kārtībā: jāizstrādā pieslēguma dokumentācija, jāizbūvē pieslēgums un ar SIA «Preiļu saimnieks» jānoslēdz līgums par pakalpojumu izmantošanu. SIA «Preiļu saimnieks» Ūdensapgādes un kanalizācijas daļas speciālisti sniegs nepieciešamās konsultācijas un palīdzēs rast piemērotāko tehnisko risinājumu pieslēgumu izbūvei. Tie privātmāju iedzīvotāji, kuri vēl nav to paspējuši, tiek aicināti izbūvēt pieslēgumus centralizētajām komunikācijām, tā uzlabojot ne tikai vides kvalitāti, bet arī rūpējoties par savu veselību. Dzeramais ūdens centralizētās ūdensapgādes tīklā ir veselībai drošāks nekā grodu akās, jo tas tiek regulāri kontrolēts.

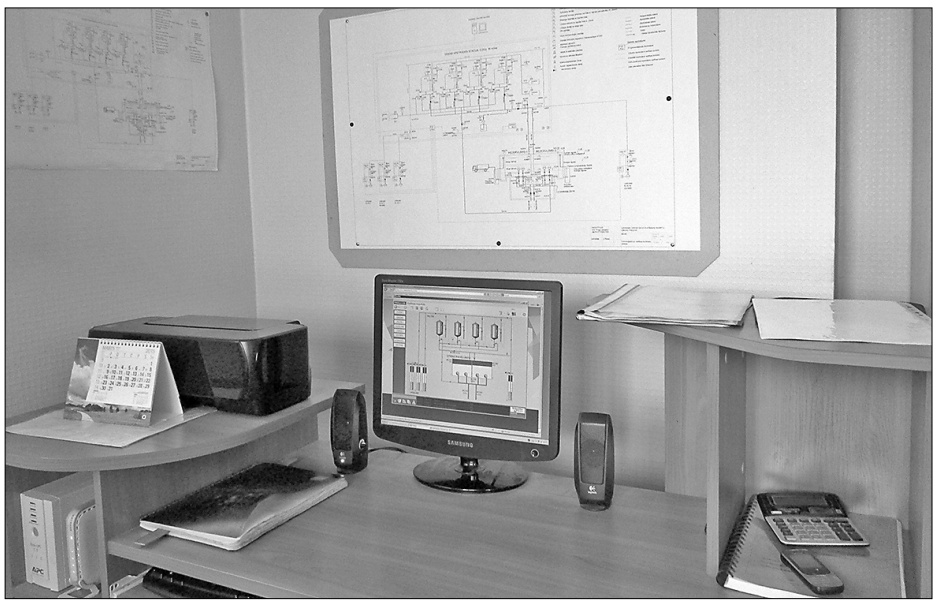

Preiļu pilsētu ar dzeramo ūdeni nodrošina viena atdzelžošanas stacija, kas darbojas automatizēti. Pastāvīga klātbūtne nav nepieciešama, jo visu regulē speciāla datorprogramma. Ziņas par mazākajām izmaiņām SIA «Preiļu saimnieks» Ūdensapgādes un kanalizācijas daļas speciālisti saņem savos mobilajos tālruņos.

Uzziņai

❍ ***SIA «Preiļu saimnieks» Preiļu pilsētā, Aizkalnē un Līčos apkalpo 40,9 km ūdensapgādes inženiertīklu un 39,6 km kanalizācijas inženiertīklu.***

❍ ***Vidēji diennaktī Preiļu pilsētā tiek iegūti 680 m^3 dzeramā ūdens, bet attīrīšanas iekārtās nonāk 900 m^3 sadzīves notekūdeņu.***

❍ ***2016. gadā Rēzeknes ielas ūdens ņemšanas vietā tika iegūti 251 504 m^3 dzeramā ūdens, bet attīrīšanas iekārtās nonāca 352 480 m^3 notekūdeņu. Starpība veidojas pilsētas komunikāciju tīklu izbūves specifikas dēļ, kad attīrīšanas iekārtās nonāk arī daļa infiltrācijas (nokrišņu) notekūdeņu.***

Ūdens cilvēkā

➢ ***Ūdens veido 2/3 no cilvēka ķermeņa svara. Cilvēka smadzenes satur 95 % ūdens, asinis satur 82 % ūdens, plaušās ir 90 % ūdens.***

➢ ***Ūdens daudzums cilvēka organismā: jaundzimušajiem un zīdaiņiem ir 78 %, gadu veciem bērniem – 65 %, pieaugušiem vīriešiem – 60 %, pieaugušām sievietēm – 55 %.***

➢ ***Ja ūdens cilvēka organismā samazinās par 2 %, tad cilvēkam parādās ūdens zuduma (dehidratācijas) simptomi: samazinās ādas elastība, pasliktinās īslaicīgā atmiņa, var parādīties galvas reiboņi, veidoties asinsrites traucējumi, pat sirds mazspēja. Ūdens trūkums cilvēka ķermenī dienas laikā var izpausties kā nogurums.***

➢ ***Diennaktī cilvēkam būtu jāuzņem aptuveni divi litri ūdens (visas dzīves laikā 75 700 litri). Ceturtajai daļai pasaules iedzīvotāju regulāri nav pieejams veselībai drošs dzeramais ūdens.***

22. marts — Pasaules ūdens diena

2017. gadā Pasaules ūdens diena velta uzmanību ūdens un notekūdeņu tēmai. Sadzīves notekūdeņi satur 60–80 % organisko piemaisījumu (ēdienu atliekas, cilvēku fizioloģiskie izdalījumi, mikroorganismi), kas, nonākot ūdenstilpēs, veicina ūdens augu attīstību un ūdenstilpju aizaugšanu. Patiesība ir teicienā, ka «tīra jūra sākas tavā vannasistabā». Tas, ko mēs šodien ielejam kanalizācijā vai ko iemetam tuvākajā ūdens krātuvē, jau pēc neilga laika var nonākt mūsu pašu organismā dzerot ūdeni, ēdot zivis, augļus vai dārzeņus, peldoties vai mazgājoties.

UN WATER 22 MARCH WORLD WATER DAY

Pasaules ūdens dienas mērķis ir aicināt ikvienu cilvēku pievērst uzmanību ūdens resursiem ne tikai šodienas kontekstā, bet arī domāt par nākamajām paaudzēm.

Ir tādi cilvēki – sirds ļoti dziļi.
Liekas, nekā viņi neapjauž,
Bet pašā dziļumā mīlestība
Nobrāztām rokām akmeņus lauž.

Sveicam apaļajā jubilejā kolēģi

Antoņinu Veiguli!

Sveiciens visiem mūsu kolēģiem, kuri dzimuši martā!

SIA «Preiļu saimnieks»

Stikla iepakojums nodots otrreizējai pārstrādei

Februāra vidū otrreizējai pārstrādei nodots iedzīvotāju sašķirotais pudeļu un logu stikls.

Stikla otrreizēja pārstrāde ietaupa enerģiju un palīdz samazināt poligonos zemē apglabājamo atkritumu daudzumu. Stiklu iespējams pārstrādāt neierobežoti daudz reižu, tā īpašības nemainās un tā kvalitāte nemazinās. Stikla ražošana ir energoietilpīgs un arī dārgs process, tādēļ stikla izstrādājumus tiek ieteikts izmantot pēc iespējas ilgāk. To stiklu, kuru vairs nevar izmantot, jāliek pie dalītajiem atkritumiem – otrreizējām izejvielām.

Stikla izstrādājumi sastāda 9 % no visiem sadzīves atkritumiem. Joprojām tonnām stikla taras nonāk atkritumu izgāztuvēs – ievārījumu, kompotu, zirnīšu burciņas, sulu pudeles, sinepju trauciņi un daudz citu stikla iepakojumu.

Stikla ražošanai izmanto kvarca smiltis, sodu un kaļķakmeni, bet 30–40 % no kopējās izejvielu masas iespējams aizvietot ar savāktā stikla iepakojuma atkritumiem. Viena tonna otrreiz savāktā stikla iepakojuma ietaupa tonnu kvarca smilšu un 250 kilogramus kalcinētās sodas. Svarīgi, ka tiek ietaupīti arī enerģijas resursi, jo stikla lausku kausēšanai nav nepieciešama tik augsta temperatūra kā smilšu kausēšanai. Izrēķināts, ka viena no pārstrādātā stikla ražota pudele ietaupa tik daudz enerģijas, kas ļautu 100 W lampiņai degt četras stundas.

Pārkausējot stikla lauskas, iegūst jaunu stiklu pudeļu un burku ražošanai, no tām var izgatavot dekoratīvus interjera priekšmetus. Stikla lauskas izmanto gan kā piedevu būvmateriāliem – asfaltam, celtniecības materiāliem (betonam, mālam, izolācijas materiālos), gan kā krāsvielu atstarojošu sastāvdaļu vai kā mākslīgās smiltis pludmalēm, augsnes drenāžai.

Lai stiklu būtu iespējams pārstrādāt atkāroti, tā šķirošanā jāievēro daži nosacījumi. Pirmkārt, konteineros ar zaļiem vākiem drīkst mest vienīgi izskalotas un tīras stikla pudeles un burkas. Otrkārt, stikls nedrīkst saturēt citu materiālu piemaisījumu, tādēļ šajos konteineros nedrīkst mest glāzes, kristāla traukus, logu stiklu, spuldzītes, stikla keramiku, jo katram stikla veidam ir citādāks sastāvs.

Otrreizējai pārstrādei derīgo stiklu bez maksas var nodot SIA «Preiļu saimnieks» Atkritumu šķirošanas laukumā Preiļos, Rīgas ielā 4, bet, ja ir nepieciešams,var pieteikt SIA «Preiļu saimnieks» transportu. Sīkāka informācija pa tālr. 29420721.

Paldies visiem, kuri cītīgi šķiro atkritumus, tā pasargājot apkārtējo vidi no piesārņošanas!

Pa taciņām tām un pa ežiņām,
kur gāji tu, labprāt nu eju
un visur vēl redzu pamirdzam
tavu skumji mīļo seju.
(Fricis Bārda.)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Raimondam Punculim, tēvu pavadot mūžības ceļā.

SIA «Preiļu saimnieks»

SIA «Preiļu saimnieks»

APBEDĪŠANAS BIROJS

Preiļos, Talsu ielā 2a

Strādājam darbdienās no plkst. 8.00-12.00; 13.00-17.00

Tālr. 65322592 vai 26431724

Atkritumu dedzinātāji apdraud sevi un līdzcilvēkus

Pavasarī daba atjaunojas, un arī cilvēkiem vairāk gribas pavadīt laiku ārā, darboties dārzā un sakopt apkārtni, atbrīvoties no nevajadzīgajām lietām. Diemžēl joprojām var novērot, ka nederīgās lietas tiek samestas kaudzē kopā ar sadzīves atkritumiem, piešķilta uguns un – problēma atrisināta, jo viss «izkūp» gaisā. SIA «Preiļu saimnieks» Atkritumu apsaimniekošanas daļa uzsver, ka Preiļu novada iedzīvotājiem nav iemesla dedzināt savus sadzīves atkritumus, jo jebkurā laikā ikviens var pieteikt atkritumu izvešanu, bet pašvaldības policijā norāda, ka atkritumu dedzināšana pilsētas teritorijā var beigties ar administratīvo sodu.

Organiskos dārza atkritumus (lapas un zarus) drīkst dedzināt, ievērojot drošības pasākumus, taču šajā gadījumā nav runa par pilsētas privātmājām, jo pilsētas teritorijā nekāda dedzināšana vispār nav pieļaujama. Savukārt sadzīves atkritumus nevajadzētu dedzināt ne no vides aizsardzības, ne no ugunsdrošības viedokļa – atkritumu kaudzē iejucis aerosola flakons dedzināšanas laikā var negaidīti eksplodēt, gruzdošu plastmasas maisiņu vējš var uzpūst cilvēkam, radot apdegumus.

Tos dedzinot, atkritumi jau nekur nepazūd, tie tikai ir mainījuši formu un pārvērtušies par bīstamiem ķīmiskiem savienojumiem. Caur elpošanas sistēmu cilvēka organismā tiek uzņemtas dedzināšanas procesā izdalījušās kaitīgās vielas. Ūdenī un augsnē, dzīvnieku un cilvēku organismā tās uzkrājas pamazām un var izraisīt vēzi, alerģiju, negatīvi ietekmēt nervu sistēmu un imunitāti. Nekādā gadījumā nedrīkst dedzināt laku un krāsu iepakojumu, elektrības vadus ar izolāciju, koksni, kas apstrādāta ar ķīmiskiem konservantiem. Savukārt dedzinot polimēru plēves un plastmasas, rodas benzopirēns, kas ir ļaundabīgus audzējus izraisoša viela. Dedzinot krāsnī, plītī vai ugunskurā lielākā daļa kaitīgo vielu nosēžas turpat tuvākajā apkārtnē.

Piedāvājot slēgt līgumu par atkritumu apsaimniekošanu, izskan atruna, ka «man atkritumu nav, jo visu sadedzinu krāsnī». Maisiņu, pudeļu, tetrapaku dedzināšana krāsnī ir sevis un dabas indēšana, bet skursteņi aizsērē ar plastmasas sodrējiem un rodas aizdegšanās risks.

Nelegāla atkritumu norakšana bedrēs lauku sētu tuvumā vai izmešana ceļmalās un mežos piesārņo dabu. Zemē noraktie atkritumi ar laiku sadalās, veidojot dažāda sastāva ķīmiskas vielas, kas ar laiku nonāk gruntsūdeņos – aprakt atkritumus nav mazāk bīstami kā tos dedzināt.

Preiļu novada domes saistošie noteikumi Nr. 2011/13 «Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā» paredz, ka ir aizliegts novietot atkritumus jebkurā to savākšanai vai apglabāšanai neparedzētā vietā, tajā skaitā nomest pie konteineriem, uz ielām, skvēros, parkos, mežos, vai ievietot citiem atkritumu radītajiem paredzētos konteineros un ierakt atkritumus zemē; ievietot atkritumus, kas radīti katra konkrētā atkritumu radītāja (fiziskās personas mājsaimniecībā) konteineros, kas novietoti sabiedriskās vietās vai paredzēti citu atkritumu radītāju apkalpošanai; ievietot sadzīves nešķirotos atkritumus konteineros, kas paredzēti dalīto atkritumu savākšanai. Atkritumus arī nedrīkst dedzināt; sadzīves atkritumu konteineros bērt ielu saslaukas, smiltis un bioloģiski noārdāmos atkritumus bez saskaņošanas ar atkritumu apsaimniekotāju; konteineros un citās speciāli atkritumu savākšanai paredzētās tvertnēs ievietot kvēlojošus, degošus un ugunsnedrošus atkritumus. Nedrīkst atkritumu konteineros cieti sablīvēt vai iesaldēt atkritumus – šādos gadījumos atkritumu apsaimniekotājam ir tiesības par konteineru iztukšošanu noteikt papildus samaksu. Savukārt pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 02/08 «Preiļu novada labiekārtošanas notiekumi» aizliedz savāktos atkritumus, lapas, zāli, zarus izvietot ārpus sava īpašuma, valdījuma, lietojuma teritorijas, kā arī tos dedzināt, ierīkot nelikumīgas atkritumu izgāztuves uz īpašumā, valdījumā vai lietojumā esoša zemes gabala.

Nav neviena paša iemesla, lai Preiļu novada teritorijā no atkritumiem atbrīvotos, tos dedzinot, jo jebkurā laikā ikviens var pieteikt atkritumu izvešanu. Kuri vēl to nav izdarījuši, tiek aicināti izvēlēties videi draudzīgu atkritumu apsaimniekošanu un ar SIA «Preiļu saimnieks» noslēgt līgumu par cieto sadzīves atkritumu izvešanu. Vairāk informācijas, zvanot pa tālr. 29420721.

Jābūt noslēgtam līgumam par cieto sadzīves atkritumu izvešanu

Atgādinām, ka ikvienai Preiļu novada mājsaimniecībai, lauku viensētai un juridiskai personai, ja tā vēl nav, jābūt noslēgtam līgumam ar SIA «Preiļu saimnieks» par cieto sadzīves atkritumu izvešanu.

Atkritumi, kas izmesti neatļautās vietās vai aprakti zemē, negatīvi ietekmē mūsu dzīves kvalitāti, jo rada pazemes un virszemes ūdens piesārņojumu un veicina augsnes un ainavas degradāciju. Arī lauku iedzīvotājiem ir tiesības dzīvot nepiesārņotā un atbilstoši mūsdienu normām sakārtotā vidē!

Jāuzsver, ka sadzīves atkritumu konteineri pie daudzdzīvokļu mājām paredzēti tikai un vienīgi daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem, kuri maksā par to izvešanu, bet nekādā gadījumā lauku vai privātmāju iedzīvotājiem, kuriem jābūt noslēgtam savam līgumam par atkritumu izvešanu.

Fiziskās personas individuālo līgumu var noslēgt, griežoties pie SIA «Preiļu saimnieks» Atkritumu apsaimniekošanas daļā, Preiļos, Rīgas ielā 4, tālr. 29420721. Ar juridiskām personām līgumus slēdz SIA «Preiļu saimnieks» juriste, Preiļos, Liepu ielā 2, tālr. 26595354.

Lauksaimnieki var pieteikties plēvju izvešanai

SIA «Preiļu saimnieks» Atkritumu apsaimniekošanas daļa aicina Preiļu novada lauksaimniekus pieteikt lauksaimniecības ruļļu plēvju izvešanu. Tā ir iespēja no plēvēm atbrīvoties videi draudzīgā veidā, jo galvenais ir neizgāzt tās mežos un nededzināt.

Otrreizējai pārstrādei var nodot skābbarības sagatavošanai izmantotās ruļļu vai bedru plēves ar atšķirotiem sietiem un šņorēm, tām jābūt vizuāli tīrām bez skābbarības, salmu, kūdras, mēslu u. c. piejaukumiem. Pārstrādei nederēs arī plēves, kas izmirkušas dubļos, sajauktas ar minerālmēsliem vai ko citu – šādas plēves tiek ierindotas parasto sadzīves atkritumu grupā, tādēļ to izvešana ir maksas pakalpojums.

Atgādinām, ka plēves un citus otrreizējai pārstrādei derīgus sadzīves atkritumus ikviens var atvest uz Atkritumu šķirošanas laukumu Rīgas ielā 4, Preiļos, kur par to nodošanu nav papildus jāmaksā, un mūsu darbinieki palīdzēs izkraut.

Plēvju izvešanu var pieteikt pa tālr. 29420721.

Saimnieka Vārds
SIA «Preiļu saimnieks» informatīvs izdevums

Atbildīgā par izdevumu: Inese Šņepste,
tel. 26543047, e-pasts: ***inese.snepste@preili.lv***

Iespiests SIA «Latgales Druka»,
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.